

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Monika Zawadzka

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Kopcia

w sprawie **A. M.**

skazanego z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 stycznia 2025 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 28 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 351/22,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt IV K 414/21,

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k.
uchyla zaskarżony wyrok wobec A. M. oraz - na podstawie art. 435
k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. - w stosunku do D. S. i sprawę w tym
zakresie przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

2. zarządza zwrot oskarżonemu A. M. uiszczoną opłatę od kasacji.

Andrzej Stępka Andrzej Tomczyk Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

A. M. został oskarżony o to, że:

„ (...) VII. w okresie od 1 maja 2020 r. do 1 sierpnia 2020 r. w B. i na terytorium Królestwa Hiszpanii, wspólnie z K. H., kierował zorganizowaną grupą w skład której wchodził: M. W., D. S. i J. K. w ten sposób, że zaplanował całe przedsięwzięcie, zabezpieczył jego techniczną stronę, zwerbował pozostałych członków grupy, współfinansował zakup narkotyków, rozliczył się ze sprawcami wykonawczymi, odebrał marihuanę po przywozie do kraju oraz zajął się jej dalszą dystrybucją, to jest o przestępstwo z art. 258 § 3 k.k.;

VIII. w czasie i miejscu jak w pkt. VII w ramach opisanej wyżej zorganizowanej grupy, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co najmniej trzykrotnie dokonał wewnątrzwspólnotowego nabycia, wbrew przepisom ustawy, znacznej ilości środków odurzających w ten sposób, że zakupił i przewiózł z terytorium Królestwa Hiszpanii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej łącznie co najmniej 17,35 kg suszu ziela konopi innych niż włókniste łącznej wartości co najmniej 350.000 zł każdorazowo ukrytych w oponach czterech kół znajdujących się na skrzyni ładunkowej samochodu dostawczego marki O., przy czym z popełnienia przestępstwa uczynili sobie stałe źródło dochodu, to jest o przestępstwo z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020.2050) w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.”

Sąd Okręgowy w Lublinie, również po rozpoznaniu sprawy współoskarżonych K. H., M. W., J. K., D. S., wyrokiem z 7 września 2022 r., sygn. akt IV K 414/21, orzekł m.in., że:

„XXXI. A. M. uznaje za winnego tego, że w okresie od 1 maja 2020 roku do 1 sierpnia 2020 roku w B. oraz na terenie Królestwa Hiszpanii, działając wspólnie i w porozumieniu z K. H. kierował zorganizowaną grupą, w skład której wchodził M. W.,

J. K. i D. S., mającą na celu popełnienie przestępstwa polegającego na wewnątrzwspólnotowym nabyciu na terytorium Królestwa Hiszpanii wbrew przepisom ustawy znacznej ilości środka odurzającego w postaci ziela konopi innych niż włókniste w ten sposób, że zaplanował całe przedsięwzięcie, zwerbował pozostałych członków grupy, współfinansował zakup narkotyków, odbierał je po przywozie do Polski i dokonywał ich dalszej dystrybucji, to jest przestępstwa z art. 258 § 3 kk i za to, na mocy ww. przepisu skazuje go na karę roku pozbawienia wolności;

XXXII. A. M. uznaje za winnego tego, że w okresie od 1 maja 2020 roku do 1 sierpnia 2020 roku w B. oraz na terenie Królestwa Hiszpanii, działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, o której mowa w pkt. XXXI, wspólnie i w porozumieniu z K. H., M. W., J. K. i D. S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy, dwukrotnie dokonał wewnątrzwspólnotowego nabycia znacznej ilości środków odurzających, przemieszczając łącznie 11,5 kg ziela konopi innych niż włókniste z terytorium Królestwa Hiszpanii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym z popełnienia tego przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, to jest zbrodni wyczerpującą dyspozycję art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 2050 ze zm.) w zw. z art. 12 § 1 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i za to, na mocy ww. przepisów, przyjmując za podstawę wymiaru kary art. 55 ust. 3 ww. ustawy w zw. z art. 65 § 1 kk skazuje go na karę 3 (trzech) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 (stu) stawek dziennych grzywny z ustaleniem wysokości każdej stawki na 100 (sto) złotych;

XXXIII. na mocy art. 45 § 1 kk orzeka wobec oskarżonego A. M. przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości pieniężnej korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa przypisanego w pkt XXXII w kwocie 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) złotych;

XXXIV. na mocy art. 85 § 1 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone w pkt. XXXI i XXXII jednostkowe kary pozbawienia wolności łączy i jako łączną wymierza A. M. karę 3 (trzech) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności; (...).”

Wyrok ten został zaskarżony przez: prokuratora na niekorzyść K. H. , M. W., D. S., A. M. w części dotyczącej orzeczenia o karze oraz obrońcy K. H., D. S. i A. M..

Sąd Apelacyjny w Lublinie, po rozpoznaniu tych apelacji, wyrokiem z 28 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 351/22, m.in.:

zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

A. przyjął, że A. M. wchodził w skład grupy;

B. kwoty przepadku orzeczone wobec K. H. oraz M. W. określił na 306 666 zł;

C. w pkt. XXXI

1. w opisie przestępstwa frazę „działając wspólnie i w porozumieniu z K. H. kierował zorganizowaną grupą” zastąpił ustaleniem „uczestniczył w zorganizowanej grupie”, a z jego opisu czynu wyeliminował sformułowania „na terenie Królestwa Hiszpanii” oraz od słowa „zaplanował” do „pozostałych członków grupy”;

2. w kwalifikacji prawnej i podstawie wymiaru kary § 3 zastąpił § 1;

D. w pkt. XXXIII kwotę określił na 76 666;

II w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wnieśli obrońcy K. H. i A. M., zaskarżając go w całości.

Obrońca A. M. zarzuciła „rażące naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na jego treść tj.:

- art. 7 k.p.k. poprzez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w przekonaniu, iż M. W. (analogicznie jak J. K.) nie miał żadnego, choćby subiektywnego, powodu, by pomawiać o przestępstwo zupełnie obcego mu człowieka, jakim - do czasu wspólnego podjęcia przemytu - był dlań A. M. w sytuacji, kiedy uwadze Sądu II instancji uszło, iż w pierwszej wersji to M. W. był podejrzany o kierowanie wspólnie z inną osobą grupą, a co za tym idzie, w szczególności chcąc skorzystać z instytucji przewidzianej w art. 60 k.k. - o co wnioskował na wstępie drugiego przesłuchania, przy pierwszym odmawiając składania wyjaśnień, był jak najbardziej zainteresowany zbudowaniem swojej jak najkorzystniejszej sytuacji procesowej, przy posiadaniu świadomości co do dowodów, jakimi mogą dysponować organy ścigania, a co świadczy o tym, że dokonana ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jest dowolna,

- art. 7 k.p.k. poprzez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w przekonaniu, iż nieskutecznym jest podważanie zdecydowanego przekonania M. W., że współfinansującym

przestępcze przedsięwzięcie był też A. M., tylko z tego powodu, że M. W. nie widział momentu przekazywania przez niego pieniędzy, gdyż zdaniem sądu odwoławczego, wiedza ta nie musi pochodzić z naocznych obserwacji, zaś ww., jako odpowiedzialny w grupie za realizację transportów, był uczestnikiem rozmów z A. M. oraz K. H. i to zarówno poprzedzających zakup, jak i odbywających się w jego firmie, przy rozładunku narkotyków, a co za tym idzie, w ocenie Sądu II instancji ww. okoliczności przemawiają za przyjęciem, iż A. M. współfinansował zakup narkotyków w sytuacji, kiedy M. W. nie wyjaśnił, skąd taką wiedzę posiada, nie ustalono czy ww. mógł dysponować taką kwotą - w szczególności mając na uwadze powód przyjazdu do Polski, nadto, Sąd II instancji nie rozważył, kto poza M. W., po wyjeździe A. M. miał współfinansować zakup narkotyków, skoro ww. mieli te zakupy wspólnie finansować i stąd też, w ocenie obrońcy, dokonana ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jest dowolna,

- art. 7 k.p.k. poprzez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w przekonaniu, iż wyjaśnienia J. K. jakie złożył w toku postępowania przygotowawczego uznać należy za wiarygodne, zwłaszcza w kontekście ich zmiany po pierwszym przesłuchaniu w sytuacji, gdy każde z wyjaśnień składanych przez ww. w toku postępowania przygotowawczego ewoluują w zakresie m.in. zleceńodawcy i samego pomysłu wyjazdu, osób, które miały na oskarżonego czekać po pierwszym przyjeździe z Hiszpanii, do których to okoliczności Sąd II instancji odniósł się dość pobieżnie, a co w ocenie obrońcy doprowadziło do okoliczności, iż dokonana przez Sąd II instancji ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jest dowolna,

- art. 7 k.p.k. poprzez zaakceptowanie w toku kontroli instancyjnej naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w przekonaniu, iż A. M. był jednym z członków zorganizowanej grupy, bowiem formacja, w której miał rzekomo uczestniczyć może być uznana za zorganizowaną grupę, a co do których to okoliczności Sąd Apelacyjny odniósł się dość pobieżnie, powołując się i w pełni aprobuując argumentację przedstawioną przez Sąd Okręgowy w zakresie ww. okoliczności, a co w ocenie obrońcy doprowadziło do tego, iż ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonana przez Sąd Apelacyjny jest dowolna,

a które to rażące naruszenie przepisów postępowania doprowadziło do sytuacji, w której Sąd Apelacyjny, w następstwie rozpoznania - z rażącym naruszeniem ww. przepisów postępowania — apelacji złożonej przez obrońcę, dokonał petryfikacji naruszeń dokonanych przez Sąd Okręgowy, a co za tym idzie, A. M. został uznany winnym popełnienia czynów, co do których sprawstwa, poza obciążającymi wyjaśnieniami skruszonego współoskarżonego, brak jest jakiegokolwiek obiektywnego dowodu.”

i wniosła o „uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie II Wydział Karny z dnia 28 lutego 2023 r., sygn. akt II AKa 351/22 w całości co do skazanego A. M. i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W wyniku rozpoznania kasacji obrońcy K. H. Sąd Najwyższy ustalił, że w sprawie II AKa 351/22 Sądu Apelacyjnego w Lublinie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci nienależytej obsady sądu i na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym (wyrok Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2024 r., II KK 351/23). Nie zawarł przy tym ani w części rozstrzygającej, ani w uzasadnieniu zakresu tego uchylenia, aczkolwiek formuła „uchyla zaskarżony wyrok” i podstawa uchylenia zdają się wskazywać, że doszło do uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 28 lutego 2023 r., wydanego w sprawie II AKa 351/22, w całości. Z uwagi jednak na fakt, iż przedmiotem rozpoznania była kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego K. H., dla uniknięcia wątpliwości, Sąd Najwyższy, orzekając w tym składzie, uznał, że konieczne jest doprecyzowanie rozstrzygnięcia i zdecydował rozpoznać sprawę z powodu kasacji obrońcy skazanego A. M.. Jako że był związany ustaleniem, iż w sprawie Sądu Apelacyjnego w Lublinie, sygn. akt II AKa 351/22 wystąpiła bezwzględna przesłanka odwoławcza, wobec niepodniesienia takiego zarzutu w kasacji obrońcy A. M., z urzędu uchylił zaskarżony wyrok w stosunku do tego skazanego i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Mając zaś na uwadze, że w sprawie tej rozpoznawana była też apelacja (poza apelacją prokuratora) obrońcy D. S., Sąd Najwyższy, na podstawie art. 435 k.p.k.

uchylił ten wyrok również w odniesieniu do tego skazanego, uznając, że przemawiają za tym te same względy.

Nie zastosował natomiast tej instytucji wobec skazanego M. W., ponieważ, rozpoznając sprawę w części jego dotyczącej, z powodu apelacji prokuratora wywiedzionej na niekorzyść, Sąd Apelacyjny utrzymał zaskarżony wyrok w mocy. Powoduje to, w ocenie Sądu Najwyższego, brak możliwości zastosowania tej instytucji, z uwagi na niemożność zachowania kierunku jej stosowania.

Gdyby jednak Sąd Apelacyjny w Lublinie uznał, że istnieją w sprawie warunki do orzekania na korzyść tego skazanego, wydaje się, że taką możliwość można wyinterpretować z rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2024 r.

Z przytoczonych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

r.g.

Andrzej Stępka Andrzej Tomczyk Eugeniusz Wildowicz